

DOC. LUCIE BAČÁKOVÁ:

„IMPLANTÁTY ANO, ALE JEN KVŮLI zdraví.“

Lidské tělo je docela dobře přijímá. Přesto jde stále o cizí těleso, které může měnit polohu, prskat, rozpadat se... I proto je namístě zvážení všech pro a proti.

Silikony jsou samy o sobě odolné, nehořlavé, tělo je dobře snáší. „Ale zároveň je třeba si uvědomit, že prostředí organismu je takzvané vysoce korozivní – implantáty, a to jakékoli, nejenom prsní, jsou v něm vystaveny dlouhodobé a intenzivní biochemické i mechanické zátěži, což může vést k narušení i těch nejodolnějších materiálů a uvolňování jejich složek do organismu. Navíc jde o materiál pro organismus cizorodý, který může vyvolat obrannou (imunitní) reakci,“ zdůrazňuje doc. MUDr. Lucie Bačáková, CSc., přední česká odbornice v oblasti biomateriálů, regenerativní medicíny, tkáňového inženýrství a tkáňových náhrad, která stojí v čele Oddělení biomateriálů a tkáňového inženýrství Fyziologického ústavu Akademie věd ČR.

Zmínila jste možné praskání, změnu polohy silikonového implantátu. S čím dalším se může tělo potýkat?

Může vzniknout lokální zánět, opouzdření implantátu vazivovou tkání (tu tvoří např. buňky zvané fibroblasty a jejich produkt kolagen, a jde o způsob, jakým se tělo vypořádává s cizím tělesem, pozn. autorky), tělo může celkově nepříznivě zareagovat. Nežádoucí reakce se nemusejí projevit hned, ale často až po dlouhé době, kdy si již pacientka nemusí uvědomit jejich souvislost s implantátem a kdy je pak jejich náprava již svízelná.

Co je nejnebezpečnější?

Za nejzávažnější reakci na prsní implantáty považují možnost vzniku tzv. anaplastického velkobuněčného lymfomu. Tento lymfom není klasifikován přímo jako rakovina

Doc. Lucie Bačáková působí na Akademii věd ČR.

prsu, ale jako nádorové onemocnění lymfatického systému v oblasti prsou. Za jeho příčinu se považuje chronický zánět vyvolaný cizorodým materiálem. Nebylo sice prokázáno, že by prsní implantáty přímo vyvolávaly rakovinu prsu, tj. rakovinu vycházející přímo z mléčné žlázy, ale mohou zastřít její odhalení na mamografu v časných stádiích. Prsní implantáty také mohou negativně ovlivnit funkci mléčné žlázy, tj. kojení.

O čem by měla být každá z nás, která uvažuje o vylepšení poprsí, informovaná především?

O všech rizicích, která ze zavedení prsních implantátů vyplývají, přičemž by jí tuto informaci měl poskytnout lékař z příslušného oboru. Měla by zvážit, zda rizika převažují či nepřevažují nad získanými výhodami. Já osobně se domnívám, že pokud žena dostane prsní implantáty z medicínských příčin (léčení následků nemoci, úrazu či vrozené vady), budou spíše převažovat benefity nad riziky, kdežto

pokud například mladá a zdravá žena podstoupí danou operaci čistě jen z kosmetických důvodů, může se stát, že rizika převažují nad benefity zejména po delší době, jak bude stárnout implantát i ona sama. V této souvislosti je třeba zvážit i názor, s jakým by se k implantátům stavěl pacientčin partner – a to nejen ten současný, s nímž je možno se o věci domluvit.

Pro koho jsou tedy vhodné?

Prsní implantáty bych doporučovala jen ke korekci vad získaných vlivem onemocnění (například po nutném odstranění prsů pro nádorové onemocnění, vlivem úrazů či vrozených vad), tedy nikoli v případě, že daná pacientka je pouze nespokojená s velikostí či tvarem svého poprsí, ale jinak je zdravá. Nemohu ale radit celému lidstvu, mohu mluvit jen sama za sebe. Já bych se necítila s cizorodým implantátem v těle dobře, pokud by nebyl z medicínského hlediska absolutně nutný, a byl by jen „kosmetický“.

A jakou roli v tom hraje psychika?

Od svých spolupracovníků z medicínské praxe vím o případech, kdy operace prsou pacientce takzvaně vyléčila hlavu spíše než prsa samotná. Pacientky například udávaly, že ten pocit, když je člověk konečně spokojený s vlastním tělem, je k nezaplacení, že cítí euforii, konečně se těší, až se u moře svléknou do plavek apod. Stejně je ale potřeba mít k prsním implantátům rozumný vztah jako ke každému jinému implantátu, léku či zdravotnickému prostředku vůbec – ani ho nenadužívat, ani ho zcela nezavrhnout. Pravda je obvykle někde uprostřed.

Jak se může projevit, že mi prsní implantáty nesvědčí?

Varovnými lokálními příznaky jsou bolest, otok, změna barvy kůže (např. modřina značící krvácení), změna polohy implantátů, porucha hojení rány, jizvení, zatvrdnutí tkáně, zvrásnění kůže a její nerovnosti, poruchy vzhledu a citlivosti prsní bradavky. Celkové varovné symptomy zahrnují příznaky ze strany imunitního systému – zvětšení lymfatických uzlin, opakující se infekce (kašel, zahlenění), náhlé potravinové intolerance

„NEŽÁDOUCÍ REAKCE SE NEMUSÍ PROJEVIT HNED.“

ance a alergie i vznik autoimunitního onemocnění ze strany kožního systému (suchá pokožka, kožní vyrážky, suché vlasy, padání vlasů), zažívacího systému (reflux, gastritida, onemocnění jater a žlučníku, změny hmotnosti), močopohlavního systému, kardiovaskulárního systému (bušení srdce a bolest u srdce, arytmie), bolesti svalů a kloubů, mravenčení či naopak necitlivost horních i dolních končetin a konečně i příznaky neurologické a psychické (závratě, bolesti hlavy,

migréna, tinitus, tj. šelest, hučení či pískání v uších, poruchy paměti, poruchy spánku, chronická únava, ztráta radosti ze života, úzkost, deprese, strach ze smrti). Tyto celkové příznaky lze shrnout pod nově zaváděný název „nemoc z prsních implantátů“ (v odborné literatuře „breast implant illness“, zkratka BII).

Říká se ale, že mnoho lékařů ještě tuhle nemoc nebere vážně, nevěří, že se uvedené příznaky mohou pojít s implantáty. Je tomu opravdu tak?

Existence „nemoci z prsních implantátů“ bývá často popírána, a to i v renomovaných lékařských kruzích. Podstata nemoci z prsních implantátů nebyla dosud uspokojivě a jednoznačně vysvětlena a rovněž je obtížná i její diferenciální diagnostika, tj. odlišení od jiných onemocnění a poruch, zejména od určité psychické labilité. Roli může hrát i určitý konzervatismus některých lékařů, tedy neochota měnit zavedené diagnostické i léčebné metody i svůj zažitý pohled na různé patologické stavy i stížnosti pacientů. V neposlední řadě mohou v popírání možného negativního vlivu implantátů hrát roli i komerční zájmy výrobců.

Je třeba pravidelně absolvovat nějaká vyšetření, kontroly, když mám v prsou cizí těleso?

Je doporučováno provádět jednou měsíčně rutinní samovyšetření prsů s tím, že pacientka bude poučena, jak odlišit prsní implantát od prsní tkáně. Dále by pacientka měla pečlivě absolvovat doporučená lékařská vyšetření, jako je mamografie či ultrazvuk v rámci screeningu rakoviny prsu. Lékaře, provádějícího vyšetření, je nutno informovat o přítomnosti, typu a umístění prsních implantátů.

■ KATEŘINA POKORNÁ